

Σκέψεις και προτάσεις για τον Αγροτικό Τομέα της Οικονομίας

Πολλές συζητήσεις γίνονται τον τελευταίο καιρό για την βιοαλλακτική πρόταση εξουσίας που θα πρέπει να καταθέσει το ΠΑΣΟΚ. Η πρόταση αυτή θα πρέπει όπως λέγεται να είναι πελοπιική και φερέγγυα. Θα πρέπει να ενυπόκειται στα πλαίσια της Σοσιαλιστικής ιδεολογίας στην προοπτική της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και να απαντά μακροχρόνια στα προβλήματα των εργαζομένων.

Μια τέτοια πρόταση θα πρέπει ν'απορρίπτει τη λογική της διαχείρισης και να αποβλέπει στη στήριξη δομών που θα εγγυώνται μια άλλη Κοινωνία για τους εργαζόμενους.

Η δίκαιη αναδιανομή του Εθνικού Πλούτου δεν είναι θέμα χρηστής διαχείρισης όπου τελικά επιπικατούν οι συντεχνίες με τις εμβιαστικές πολλές φορές διειδικήσεις τους αλλά ειπένο που προέχει είναι να δημιουργηθεί μια Κοινωνία όπου η συμμετοχή των εργαζομένων στη διαμόρφωση πολιτικής θα είναι ουσιαστική και αποφασιστική και όπου η λογική του πρόσκαιρου και του ατομικού συμφέροντος θα παραμερίζεται μπροστά στο μακροχρόνιο και το Κοινωνικό.

Ετσι ειπίοια θα μπορούν να πειστούν οι αγρότες μας ότι η διειδικήση τους δε θα πρέπει να είναι οι 5 δραχμές παραπάνω στις τιμές των προϊόντων τους που δεν τις προσφέρει σήμερα ο ανταγωνισμός αλλά το πως θα εφαρμοστεί πολιτική που θα προστατεύει πραγματικά το εισόδημα τους με την ενίσχυση της προσπάθειας για τη δημιουργία ανταγωνιστικής Γεωργίας και ακόμη ότι θα πρέπει να προσφέρουν ένα μέρος από το εισόδημα τους για μια σειρά από κοινωνικές παροχές όπως είναι: η Υγεία, η Παιδεία, η Στέγη, οι Παιδικό Σταθμοί, οι Παιδικές Χαρές, οι Κοινοτικό και Αγροτικό Φρόμοι, η Υδρευση, η Αποχέτευση και ότι άλλο θα βοηθούσε ώστε το σύνολο των ανθρώπων που ζουν και εργάζονται στην ύπαιθρο να γίνει η ζωή τους πιο ανθρώπινη.

Στα πλαίσια μιας τέτοιας προοπτικής πρέπει ν'ανυόξουμε ένα διάλογο με τους αγρότες μας. Να συζητήσουμε μαζί τους τα προβλήματα του Τομέα. Να αναλύσουμε τα αίτια που οδήγησαν τον Κλάδο στην προβληματικότητα και να δώσουμε τις προτάσεις μας για την έξοδο από την κρίση.

Οι προτάσεις αυτές θα πρέπει να εντάσσονται στη στρατηγική μας για την κοόρπη ανάπτυξη όλων των παραγωγικών τομέων της Οικονομίας. Είναι βέβαιο πως μια τέτοια συζήτηση θα φέρει τους αγρότες μας στο προσκήνιο των πρωτοβουλιών και μαζί

με τους άλλους εργαζόμενους θα αποτελέσουν το μπλόκ των Κοινωνικών δυνάμεων που θα λάβει και πάλι την Κοινοβουλευτική πλειοψηφία στο ΠΑΣΟΚ για να εφαρμόσει το πρόγραμμά του.

Θέματα τα οποία πρέπει να αναλυθούν κατά την άποψή μου είναι:

- 1) Υφιστάμενη Κατάσταση στη Γεωργία μας.
- 2) Κοινή Αγροτική Πολιτική (Κ.Α.Π.) και προοπτική εν όψει του 1992 σε συνδιασμό με την επιδιωκόμενη πολιτική της GATT.
- 3) Συνθήκες που επικρατούν στην Ελληνική αγορά.
- 4) Προτάσεις για τη δημιουργία ανταγωνιστικής Γεωργίας.

Θα προσπαθήσω πολύ περιληπτικά να δώσω τις σκέψεις μου γύρω από τα παραπάνω θέματα.

1) Υφιστάμενη Κατάσταση στη Γεωργία μας

Αναμφίβολα ο κλάδος της Γεωργίας είναι προβληματικός και πιστεύω ότι οι λόγοι που οδηγούν στην προβληματικότητα του κλάδου οφείλονται:

α) Στις διαρθρωτικές αδυναμίες του κλάδου

Ο μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος δεν επιτρέπει τη σωστή οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας στον πρωτογενή τομέα με αποτέλεσμα να αυξάνει το κόστος παραγωγής και να παράγονται πολλές φορές προϊόντα τα οποία δεν ζητά η αγορά.

Οι προτάσεις που έγιναν μέχρι τώρα από το ΠΑΣΟΚ για το θέμα αυτό δεν βρήκαν ανταπόκριση από τους αγρότες μας. Επομένως θα πρέπει να δώσουμε μια άλλη πρόταση αποδεκτή από τους αγρότες και υλοποιήσιμη.

Η πρόταση αυτή θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τα εξής:

- Δημιουργία Τράπεζας γής ώστε μέσα από αυτήν η γη να περιέλθει στους αποκλειστικά απασχολούμενους με τη γεωργία αγρότες, με προτεραιότητα στους Νέους Αγρότες.
- Αναδάσμοι όπου είναι δυνατόν σε συνδιασμό με αρδευτικές βελτιώσεις.
- Αναδιαρθρώσεις καλλιεργειών για την παραγωγή προϊόντων που έχουν ζήτηση στην Εσωτερική ή Εξωτερική αγορά.
- Δυναμικές καλλιέργειες με προτεραιότητα στα θερμοκήπια.
- Βιολογικά (Οικολογικά) Προϊόντα κυρίως στη Νησιωτική Ελλάδα.

β) Στην έλλειψη προγραμματισμού στη Γεωργία

Είναι γεγονός ότι υπάρχει ένας περιορισμένος αριθμός προγραμματισμένων καλλιεργειών σε εθνικό επίπεδο (Βιομηχανική τομάτα - Τετλοισαλλιέργεια).

Αποτέλεσμα της έλλειψης προγραμματισμού είναι να παράγονται προϊόντα πλεονικιατικά που οδηγούνται τις περισσότερες φορές στις χωματερές.

Ο αυτοσχεδιασμός της παραγωγικής δραστηριότητας από μέρους των αγροτών μας πρέπει να σταματήσει. Η πρόταση του ΠΑΣΟΚ για τη δημιουργία των Τοιτοβάθμιων Συνεταιριστικών Οργανώσεων κατά προϊόν παραγωγής πιστεύω ότι μπορεί να λύσει το

πρόβλημα, εφόσον οι Οργανώσεις αυτές αναλάβουν τον συντονισμό της όλης προσπάθειας των δευτεροβάθμιων Συνεταιριστικών Οργανώσεων που θα παρεμβαίνουν στην παραγωγική διαδικασία.

Οι τριτοβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις θα είναι σε θέση τότε να αναλάβουν τον προγραμματισμό της πρωτογενούς παραγωγής και την αξιοποίηση των προϊόντων μέσω απο επενδύσεις που θα ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες του Κλάδου. Έτσι θα σταματήσουν οι άναρχες επενδύσεις που γίνονται μέχρι σήμερα που έχουν σαν αποτέλεσμα να ανεβάζουν το κόστος και να δημιουργούν τις προϋποθέσεις του ενδοσυνεταιριστικού ανταγωνισμού.

γ) Στην εξάρτηση του Κλάδου από τα μέσα παραγωγής

Βασικός συντελεστής στην διαμόρφωση του κόστους παραγωγής είναι οι εισροές στη Γεωργία.

Ο απόλυτος έλεγχος των εισροών από το ντόπιο και ξένο κεφάλαιο παρέχει τη δυνατότητα καθορισμού τιμών που δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό τους κόστος και ακόμη μπορούν να δημιουργούν κρίση με τον μη εφοδιασμό στον κατάλληλο χρόνο των κατάλληλων εφοδίων. Η τεχνολογία και η εξέλιξη προσφέρει ανεξέλεγκτες δυνατότητες σ' αυτούς που ελέγχουν τα μέσα παραγωγής. Υπάρχει Εθνική ανάγκη ν' αντιμετωπιστεί άμεσα το πρόβλημα. Σε απόλυτη σχέση με τα παραπάνω βρίσκεται και η χρηματοδότηση του τομέα. Η ανεπαρκής χρηματοδότηση με τα υψηλά Επιτόκια καθιστούν προβληματική την παραγωγική δραστηριότητα των αγροτών μας και σχεδόν αδύνατη την παρέμβαση των μηχανισμών στήριξης που είναι κύρια Συνεταιριστικές Οργανώσεις κάθε βαθμού.

Το ΠΑΣΟΚ είχε κατορθώσει να κρατήσει σε ικανοποιητικά επίπεδα τα επιτόκια με την επιδότηση τους και φυσικά απρόσκοπτα συνεχίστηκα η χρηματοδότηση του τομέα, αλλά η παρέμβαση μας στις υπόλοιπες εισροές ήταν ανεπαρκής έως ανύπαρκτη. Φτωχινό παράδειγμα για το τι μπορούμε να επιτύχουμε στον τομέα αυτό είναι η περίπτωση της ΚΥΔΕΠ με την παρέμβαση της σε ότι αφορά το πολλαπλασιαστικό υλικό στα Δημητριακά.

Η πρόταση μας πρέπει να είναι:

Έλεγχος των μέσων παραγωγής με όσες δυνατότητες προσφέρονται από φορείς που θα ανήκουν στους αγρότες μας.

Για το σκοπό αυτό θα δημιουργηθούν Οργανώσεις που θα παρέμβουν στο πολλαπλασιαστικό υλικό, στο φάρμακο, στο λίπασμα, στα μηχανήματα. Προτεραιότητα θα δοθεί στην έρευνα και την αφομόωση της σύγχρονης τεχνολογίας, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η εξάρτηση.

Η χρηματοδότηση του τομέα θα γίνεται από Συν/κή Τράπεζα. Το ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να επαναεπιβεβαιώσει την πολιτική του και να βοηθήσει στην υλοποίηση αυτού του στόχου.

Στα πλαίσια της προοπτικής της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης είναι ανάγκη οι αγρότες μας να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες με τους αγρότες της Ε.Ο.Κ.

δ) Στους μηχανισμούς στήριξης της παραγωγικής διαδικασίας

Οι μηχανισμοί αυτοί κατά το παρελθόν ήταν:

- Το Συν/ιό Κίνημα με την παρέμβαση του για προστασία της παραγωγής.
- Το Κράτος με την εφαρμωζόμενη εκάστοτε αγροτική πολιτική.
- Η Α.Τ.Ε. με την ασκούμενη πιστωτική πολιτική.
- Η Ε.Ο.Κ. με την Κοινή Αγροτική Πολιτική (Κ.Α.Π.).

Η Νέα Δημοκρατία με την Πολιτική της Φιλελευθεροποίησης και με τους Νόμους που ψήφισε μέχρι σήμερα οδηγεί το Συν/ιό Κίνημα σε διάλυση μια και το θεωρεί εμπόδιο στην εφαρμογή της πολιτικής της. Επιδιώκει μεταφορά της Υπόδομής του Συν/ιού Κινήματος (Ανώνυμες Συν/ιές Εταιρείες) στους ιδιώτες. Ιδιωτικοποίηση της Α.Τ.Ε., περιορισμό στη χρηματοδότηση του τομέα (παραγωγική δραστηριότητα - επενδύσεις) και κατοχυρώνει την κηδεμονία του αγροτικού χώρου από την Α.Τ.Ε. Αρνείται να δεχθεί την ιδιαιτερότητα που παρουσιάζει η γεωργική εκμετάλλευση και τον Κοινωνικό ρόλο του Κράτους για στήριξη της παραγωγικής δραστηριότητας και ακόμη δημιουργεί τις προϋποθέσεις του αθέμιτου ανταγωνισμού με την ενίσχυση της παραοικονομίας.

Τέλος η Ε.Ο.Κ. ολοένα και περιορίζει τα κονδύλια που διατίθενται για τη Γεωργία. Επιβάλλει περιορισμούς με την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και με τις διαπραγματεύσεις της GATT διαφαίνεται ότι τελικά θα δεχθεί περιορισμό των προστατευτικών μέσων για την προσεχή πενταετία πολύ υψηλότερη του 30% που προτείνει. Κάτω από αυτή την πραγματικότητα οι μηχανισμοί στήριξης της παραγωγικής διαδικασίας είναι τελείως αποδυναμωμένοι και ο κίνδυνος καταστροφής του τομέα της Γεωργίας ορατός.

Η πρόταση μας πρέπει να περιέχει:

- Αναγνώριση του ρόλου των Συν/ιών Οργανώσεων. Εξυγίανση και Επισυγχρονισμός του ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιηθεί σαν μοχλός ανάπτυξης της Γεωργίας μας.
- Απρόσκοπτη χρηματοδότηση των Συν/ιών Οργανώσεων κάθε βαθμού ώστε να είναι σε θέση να παρεμβαίνει για τη στήριξη της παραγωγικής διαδικασίας.
- Κάλυψη από το Κράτος του κόστους του Κοινωνικού ρόλου που ανατίθεται στους Συν/ισμούς. Κράτος - Συν/ισμοί - Συν/ιή Τράπεζα αποτελούν τους μηχανισμούς στήριξης της παραγωγικής διαδικασίας σε Εθνικό Επίπεδο.

Σε ΕΟΚικό επίπεδο χάραξη Εθνικής στρατηγικής ώστε σε όλα τα βήματα διαμόρφωσης και λήψης των αποφάσεων να εφαρμωζεται ενιαία πολιτική η οποία θα έχει σαν στόχο να εξυπηρετεί τις πραγματικές ανάγκες της Γεωργίας μας.

2) Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και προοπτικές για τη Γεωργία μας εν όψει του 1992 σε συνδυασμό με την επιδιωκόμενη πολιτική της ΟΑΤΤ

Βασικά στόχοι της Κ.Α.Π. ήταν:

- α) Η αύξηση της παραγωγικότητας στη Γεωργία.
- β) Η εξασφάλιση ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου των αγροτών.
- γ) Η σταθεροποίηση των αγορών.
- δ) Η εξασφάλιση λογικών τιμών στον καταναλωτή.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων εφαρμόστηκε πολιτική που καθόριζε την Κοινή Οργάνωση των Αγορών, τις Διαρθρώσεις και τις Εξωτερικές σχέσεις.

Η Νέα Δημοκρατία με τη συνθήκη σύνδεσης δεν εξασφάλισε τους αναγκαίους επείνους όρους που θα επέτρεπαν την προσαρμογή της Γεωργίας μας στις επιδιώξεις της Κοινότητας μέσω της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Το ΠΑΣΟΚ από το 1981 άρχισε σκληρές μάχες για επαναδιαπραγμάτευση των όρων σύνδεσης και πέτυχε:

- Αύξηση στις εισροές στο τμήμα εγγυήσεων του ΦΕΟΓΚΑ.
- Αύξηση στις εισροές στο τμήμα προανατολισμού του ΦΕΟΓΚΑ.
- Τριπλασίασε τη συμμετοχή της Κοινότητας στα διάφορα έργα του Αγροτικού τομέα.
- Πέτυχε να εφαρμοστούν τα Μ.Ο.Π.
- Πέτυχε η έννοια της Κοινωνικής και Οικονομικής συνοχής ν' αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο και δέσμευση της πολιτικής της Κοινότητας.
- Άλλαξε ρυθμίσεις και παλλούς Κανονισμούς. Εστίασε τα ασφαλιστικά πλαίσια της αρχικής ένταξης και διαμόρφωσε μέσα στην Κοινότητα τους όρους που επιτρέπουν να διεκδικούμε και να επιτυγχάνουμε βελτιωμένες ρυθμίσεις, μεγαλύτερες εισοδήματα, ταχύτερη απορρόφηση πόρων και εκτέλεση έργων. Ακόμη στα πλαίσια των συζητήσεων για το πακέτο ΝΤΕΛΟΡ οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ πέτυχαν:
- Την πρόωξη συνταξιοδότηση των αγροτών με Κοινοτική συμμετοχή στις δαπάνες 50%.
- Την ενίσχυση της παραγωγής ελλειμματικών προϊόντων.
- Να εξαιρεθούν από τους σταθεροποιητές τα βασικά μας προϊόντα (κασσί, λάδι, οπωροκηπευτικά, βαμβάκι) και να οριστεί ψηλότερο πλαφόν για τα καπνιά.
- Να εξαιρεθούν όλοι οι μικροί παραγωγοί από τις συνεπυθυνότητες στα σιτηρά (στάρι μαλακό και σκληρό, καλαμπόκι κλπ.) και να καθοριστεί ο ορισμός του μικρού παραγωγού με Κοινοτικά κριτήρια.
- Τέλος να διατηρήσουμε το ιδιαίτερο καθεστώς που μας επιτρέπει την ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας.

Όλες οι παραπάνω ρυθμίσεις έχουν ριζικά αναθεωρήσει τους αρχικούς όρους σύνδεσης και αυτό δεν μπορεί παρά να χρεωθεί στα θετικά των Κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Οι επιτυχίες όμως αυτές μπαίνουν σε δοκιμασία τόσο από την ύπαρξη στην Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας όσο και από τις συζητήσεις που γίνονται στα πλαίσια της ΟΑΤΤ. Βασικός στόχος της ΟΑΤΤ είναι η φιλελευθεροποίηση του Παγκόσμιου Εμπορίου.

Αυτό σημαίνει κατάργηση κάθε προστατευτισμού στο Εμπόριο και επόμενα κατάργηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Μια τέτοια εξέλιξη θα έχει σημαντικές συνέπειες για τη Γεωργία μας. Αποτελεί πεποίθησή μου ότι η κατάργηση της Κ.Α.Π. θα έχει σαν συνέπεια την επανεθνικοποίηση της Αγροτικής Πολιτικής κάθε χώρας μέλους της Ε.Ο.Κ. Χώρες με ισχυρή οικονομία θα μπορούν με μια σειρά από μέτρα να ενισχύσουν τη Γεωργία τους. Χώρες όμως με ασταθή οικονομία όπως η δική μας δεν θα είναι σε θέση να κάνουν το ίδιο με αποτέλεσμα τα προϊόντα των να βγαίνουν έξω από την Αγορά.

Επιβάλλεται στην προοπτική της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης η μάχη σε επίπεδο Ε.Ο.Κ. να δοθεί στην διατήρηση της Κ.Α.Π. και παράλληλα σε Εθνικό επίπεδο πρέπει να εφαρμοστεί αγροτική πολιτική που αφένος μεν θα αξιοποιεί τις δυνατότητες που παρέχονται από πλευτάς Ε.Ο.Κ. και αφ'ετέρου θα προωθεί διαδικασίες που θα προστατεύουν το πραγματικό εισόδημα των αγροτών μας.

3) Συνθήκες που επικρατούν στην Ελληνική αγορά

Θεωρώ ότι το μεγάλο πρόβλημα της Οικονομίας της Χώρας μας είναι η παραοικονομία η οποία αποτελεί τον βασικό μοχλό της Φοροδιαφυγής και Φοροκλοπής.

Στα πλαίσια της Φιλελεύθερης Πολιτικής της Νέας Δημοκρατίας η παραοικονομία έχει κατορθώσει γιάλως κυριολεκτικά την Οικονομία. Με τους μηχανισμούς που διαθέτει και με την έλλειψη κάθε ελέγχου καταργεί ουσιαστικά το υγιές εμπόριο, δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, διαμορφώνει τις τιμές στην αγορά και εκμεταλλεύεται παραγωγούς, καταναλωτές και με τη φοροδιαφυγή την Εθνική Οικονομία.

Στον Αγροτικό τομέα η Παραοικονομία ελέγχει το μισό περίπου της παραγωγής. Διακινεί τα προϊόντα χωρίς κανένα παραστατικό ή με πλαστά τιμολόγια και με τον αθέμιτο ανταγωνισμό που επιβάλλει δεν επιτρέπει τη λειτουργία θεσμών που με την παρέμβασή τους θα μπορούσαν να διαμορφώσουν συνθήκες ομαλής λειτουργίας της αγοράς. Επιβάλλεται πάταξη της παραοικονομίας για την προστασία παραγωγών, καταναλωτών και της Εθνικής Οικονομίας.

Η πρότασή μας πρέπει να είναι:

- Δημιουργία θεσμικού πλαισίου που να εγγυάται τον υγιή ανταγωνισμό και
- Κατοχύρωση της λειτουργίας του υγιούς εμπορίου όπου μπορούν να συνυπάρχουν ιδιώτες και Συνεταιρισμοί,

4) Προτάσεις για τη δημιουργία ανταγωνιστικής Γεωργίας

Με βάση τις παραπάνω επιστημονικές και προτάσεις και προκειμένου να δημιουργηθεί στη χώρα μας ανταγωνιστική Γεωργία, οι προτάσεις μας πρέπει να συνοψιστούν στα εξής:

- α) Ενίσχυση όλων εκείνων των πρωτοβουλιών που θα βοηθούν στο ξεπέρασμα των προβλημάτων που δημιουργούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες της Γεωργίας μας.

(Πολιτική γής, αναδιαρθρώσεις, αναδασμός, Αρδευτικές βελτιώσεις κλπ.).

β) Έλεγχος των μέσων παραγωγής απο φορείς που να ανήκουν στους αγρότες μας.

Δημιουργία Οργανισμών για Γεωργικά φάρμακα, Λιπάσματα, Γαλλοπλασαστηριό υλιό, Μηχανήματα.

Συνεταιριστική Τράπεζα για απρόσκοπτη χρηματοδότηση του τομέα.

γ) Ενίσχυση των μηχανισμών στήριξης της παραγωγικής διαδικασίας και ιδιαίτερα των Συνεταιριστικών Οργανώσεων, προκειμένου να εξυγιανθούν και εκσυγχρονιστούν για να χρησιμοποιηθούν ως μοχλός ανάπτυξης του Αγροτικού χώρου.

δ) Αγώνας σε επίπεδο Ε.Ο.Κ. για τη διατήρηση της Κ.Α.Π. προσπάθεια για ένταξη στους Κανονισμούς των άλλων προϊόντων όπως είναι η ελιά. Λειτουργία όλων των δυνατοτήτων που παρέχει η Κ.Α.Π. με παράλληλη Εθνική Αγροτική Πολιτική που θα έχει σαν στόχο την πραγματική προστασία του εισοδήματος των αγροτών μας.

ε) Πάταξη της Παρασιονομίας και ενίσχυση των θεσμών όπως είναι οι Συνεταιρισμοί που να μπορούν να παρεμβαίνουν στην αγορά και με τη λειτουργία τους να διαμορφώνουν συνθήκες υγιούς εμπορίου.

Οι παραπάνω προτάσεις που κατά την άποψη μου είναι ρεαλιστικές, μπορούν ν'αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης ώστε το ΠΑΣΟΚ σε σύντομο χρονικό διάστημα να έχει τις δικές του τεκμηριωμένες προτάσεις για τη συνδιάσκεψη.

Με συντροφικούς χαιρετισμούς

Ηλίας Σεϊτανίδης

Μέλος Κ.Ε. ΠΑΣΟΚ